

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ТА ЕТИКА СУЧASNІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: МОВОЗНАВСТВО, ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО, ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література) 053 Психологія
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія
Форма навчання	денна
Рік навчання	I (перший), 1 семестр
Статус дисципліни	обов'язкова
Пререквізити	загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти («Вступ до мовознавства», «Вступ до літературознавства», «Аналіз художнього тексту», «Основи наукових досліджень», «Інформаційно-комунікаційні технології в галузі», «Сучасні теорії мовленнєвої комунікації», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Експериментальна психологія»).
Постреквізити	Знання можуть бути використані під час практичної підготовки здобувачів, написання науково-дослідної магістерської роботи
Технічне обладнання та програмне забезпечення	Moodle, DSpace Repository Мультимедійна дошка, ноутбук, проектор

Відомості про розробників, які викладають навчальну дисципліну

Назва курсу	Методика та етика сучасних наукових досліджень: мовознавство, літературознавство, психологія
Викладач (-i)	Скоплев Андрій Олександрович, к.ф.н., доц. Резнікова Олена Анатоліївна, к.психол.н., доц.
Контактний тел.	+380 (95) 183 08 29 +380 (50) 504 79 93
E-mail	a.skoplev@forlan.org.ua ereznikova63@gmail.com
Формат курсу	очний (offline)

Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронну пошту, що вказана в силабусі.
--------------	--

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Методика та етика сучасних наукових досліджень: мовознавство, літературознавство, психологія» забезпечує магістрантам теоретичні знання з методології наукових лінгвістичних, психологічних досліджень; навчає їх орієнтуватися в етапах історії світового та вітчизняного мовознавства як зміні лінгвістичних парадигм, дає знання про сучасний стан і перспективи лінгвістичної методології, закладає розуміння основних положень, підходів, наукових концепцій у цій сфері; формує уміння застосовувати на практиці різні методики лінгвістичного, психологічного дослідження; виробляє навички вільного оперування метамовою лінгвістики, відповідною загальнонауковою, лінгвістичною та психологічною термінологією.

2. Цілі та завдання курсу

Метою навчальної дисципліни є поглиблення знань магістрантів у різних сферах сучасного науково-лінгвістичного знання; ознайомлення з методами, підходами, інструментарієм, метамовою новітніх мовознавчих, літературознавчих дисциплін: лінгвокультурології, лінгвокогнітології, лінгвокомунікативистики, літературознавства, дискурсології тощо; формування навичок пов'язування теоретичних знань з практикою лінгвістичного аналізу емпіричних мовних фактів; забезпечення технологіями виконання магістерської роботи; розвиток креативних здібностей магістрантів; розвиток вмінь адекватної інтерпретації наукового дискурсу.

Завдання:

- ознайомити з новими галузями мовознавства, що отримали поширення протягом останніх десятиліть;
- висвітлити характеристику головних напрямків лінгвістики у новій парадигмі знання;
- ознайомити із категорійно-понятійним апаратом лінгвометодології;
- навчити студентів аналізувати ключові проблеми та спірні питання лінгвістичних дисциплін у сучасній науковій парадигмі;
- висвітлити методологічні засади сучасного мовознавства, пізнавальні настанови, принципи і процедури дослідницької діяльності;
- сформувати навички методологічного аналізу психологічного дослідження;
- сформувати уявлення про технології виконання науково-дослідної магістерської роботи.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей і програмних результатів відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і проблеми в галузях середньої освіти та психології, що передбачає застосування

концептуальних галузевих знань, здійснення інновацій та/або проведення досліджень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.
- Здатність до міжособистісної взаємодії, ефективної комунікативної діяльності, роботи в команді та автономно.
- Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній та науковій діяльності.
- Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.
- Здатність мислити абстрактно, аналізувати, синтезувати, узагальнювати й систематизувати.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:

- Вільне володіння категоріально-понятійним інструментарієм у галузі філологічної, методичної та психологічної науки для використання у професійній діяльності.
- Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
- Здатність виконувати науково-дослідницькі проєкти з актуальних проблем філології, методики та інших, суміжних із філологією, галузей знань; брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії).
- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

Результати навчання

- Здійснювати самостійний пошук, оброблення, систематизацію, контекстualізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації та професійно важливих знань із різних джерел.
- Застосовувати знання про сучасні інформаційні технології, медіаосвіту і медіаграмотність у професійній діяльності; розв'язувати завдання, пов'язані з обробкою інформації; демонструвати здатність успішно продовжувати освіту впродовж усього життя.
- Уміти планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі, дотримуючись правил професійної етики та академічної добродетелі.
- Ефективно використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, лінгвістики та літературознавства.
- Здійснювати аналіз та синтез різних ідей, поглядів, наукових явищ у їхньому взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього

процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами, вміти моделювати, організовувати та оцінювати освітній процес освіти відповідно до потреб роботодавця.

- Володіти комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.
- Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

4. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2012. 344 с.
2. Габідулліна А.Р., Колесніченко О.Л. Методологія сучасних лінгвістичних досліджень: навчальний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2019. 322 с.
3. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії. Донецьк: ДонНУ, 2006. 338 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник для вузів. К.: Кондор, 2003. 189 с.
5. Радчук В.М., Фесун Г.С., Канівець Т.М. Методи психологічних досліджень: навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2018. 200 с.
6. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
7. Степаненко Л.В., Резнікова О.А. Методичні вказівки щодо написання магістерських робіт для здобувачів освітнього рівня «магістр» галузі знань 0301 «Соціально-політичні науки» спеціальності 8.03010201 «Психологія» денної та заочної форми навчання. Слов'янськ: ДВНЗ «ДДПУ», 2015 рік. 84 с.
8. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: посібник для вузів. К.: Академвидав, 2004. 208 с.

Додаткова література

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Бєлова А.Д. Лінгвістичні перспективи і прогнози у ХХІ столітті. *Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи*. К.: Логос, 2006. № 1. С. 22-32.
3. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. М.С. Корольчука. К.: Ельга, Ніка Центр, 2012. 400 с.
4. Кочерган М.П. Мовознавство на сучасному етапі. *Дивослово*. 2003. № 5. С. 24-29
5. Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія. Видавництво «Центр навчальної літератури», 2019. 360 с.

6. Сахарчук Л.І. Методологія комунікативних досліджень. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2006. 214 с.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
8. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2010. 240 с.
9. Слухай Н.В. Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні: навч. посібник. К.: Вид-во КНУ ім. Тараса Шевченка. 184 с.

5. Процес навчання, інформаційний обсяг дисципліни

Навчання на курсі відбувається в форматі лекційних, практичних занять.

Загальна кількість годин/кредитів: 150 год. / 5 ECTS; лекційні заняття – 18 год., практичні заняття – 36 год.; самостійна робота – 96 год.

5.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологія наукових досліджень. Основні поняття. Загальнонаукові методи лінгвістичних досліджень. Лінгвістика та її об'єкт. Мета лінгвістичних досліджень. Наукові парадигми в мовознавстві.	2
2	Методи лінгвістичної компаративістики. Порівняльно-історичне мовознавство. Методи структурної лінгвістики	2
3	Антрапоцентрична парадигма в сучасній лінгвістиці. Лінгвокультурологія та її методи.	2
4	Соціолінгвістика. Методи дослідження. Психолінгвістика. Нейролінгвістика. Методи дослідження.	2
5	Гендерна лінгвістика. Методи дослідження.	2
6	Лінгвістична типологія та її методи. Методи перекладознавства.	2
7	Структура психологічного дослідження. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.	2
8	Організація та проведення експериментального дослідження (на прикладі підготовки магістерської роботи).	2
9	Організація та проведення психокорекційної роботи. (на прикладі підготовки магістерської роботи).	2
		18

5.2. Теми практичних занять

1-2	Витоки прагмалінгвістики. Теорія мовної гри. Теорія мовленнєвих актів. Методи дискурсивних досліджень.	4
3-4	Педагогічна лінгвістика	4
5-6	Політична лінгвістика.	4

7-8	Комп'ютерна лінгвістика. Загальне уявлення про комп'ютерну лінгвістику. Корпусна лінгвістика.	4
9-10	Юридична лінгвістика як розділ прикладного мовознавства.	4
11-12	Методологічний апарат лінгвістичних досліджень.	4
13-14	Методика дослідження наукових джерел. Способи фіксації досліджуваного наукового матеріалу	4
15-16	Розробка та апробація емпіричних методів дослідження. Фіксації отриманого фактичного матеріалу.	4
17-18	Розробка психокорекційної програми: принципи, вимоги, рекомендації.	4
		36

6. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лекція 1. Методологія наукових досліджень. Основні поняття. Загальнонаукові методи лінгвістичних досліджень. Лінгвістика та її об'єкт. Мета лінгвістичних досліджень. Наукові парадигми в мовознавстві.	2
2	Лекція 2. Методи лінгвістичної компаративістики. Порівняльно-історичне мовознавство. Методи структурної лінгвістики.	2
3	Лекція 3. Антропоцентрична парадигма в сучасній лінгвістиці. Лінгвокультурологія та її методи.	2
4	Лекція 4. Соціолінгвістика. Методи дослідження. Психолінгвістика. Нейролінгвістика. Методи дослідження.	2
5	Лекція 5. Гендерна лінгвістика. Методи дослідження.	2
6	Лекція 6. Лінгвістична типологія та її методи. Методи перекладознавства.	2
7	Практичне заняття №1. Витоки прагмалінгвістики. Теорія мовної гри. Теорія мовленнєвих актів. Методи дискурсивних досліджень.	8
8	Практичне заняття №2. Педагогічна лінгвістика.	6
9	Практичне заняття №3. Політична лінгвістика.	8
10	Практичне заняття №4. Комп'ютерна лінгвістика. Загальне уявлення про комп'ютерну лінгвістику. Корпусна лінгвістика.	8
11	Практичне заняття №5. Юридична лінгвістика як розділ прикладного мовознавства.	6
12	Практичне заняття № 6. Методологічний апарат	8

	лінгвістичних досліджень.	
13	Практичне заняття № 7. Способи фіксації досліджуваного наукового матеріалу	8
14	Практичне заняття № 8. Розробка й апробація емпіричних методів дослідження. Фіксації отриманого фактичного матеріалу.	16
15	Практичне заняття № 9. Розробка психокорекційної програми.	8
		96

6. Політика курсу заснована на політиці ГІМ.

Горлівський інститут іноземних мов є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, академічну свободу та академічну добродетель, що є головними рушійними силами наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і оцінювання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу](#).

Вивчення навчальної дисципліни «Методика та етика сучасних наукових досліджень: мовознавство, літературознавство, психологія» потребує: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до практичних занять; роботи в інформаційних джерелах; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури, а також ознайомлення з історичними джерелами та історіографічними працями.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: підтвердження теоретичного матеріалу прикладами з лінгвістичних та психологічних джерел, знання основних дефініцій, уміння аргументовано викласти певний матеріал, підготувати презентацію власних навчальних пошуків, коментувати відповіді інших здобувачів, доповнювати їх, знаходити помилки (неточності, недоліки) та надавати правильну відповідь.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та plagiatу.

Політика академічної добродетельності здобувачів і викладачів регламентується [Положенням про академічну добродетель](#), [Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти](#), [Положенням про самостійну роботу](#).

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та

дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

7. Політика та критерії оцінювання

Вивчення курсу завершується складанням диференційного заліку.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усне опитування;
- тестові завдання;
- самостійні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань;
- контрольні роботи змістових модулів;
- проектні завдання;
- контрольні роботи.

Форми поточного і підсумкового контролю

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «Методика та етика сучасних наукових досліджень: мовознавство, літературознавство, психологія» здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають поточний, підсумковий модульний, підсумковий семестровий контроль. Рівень навчальних досягнень здобувачів оцінюється за 100-балльною шкалою.

Поточний контроль передбачає усні відповіді здобувачів на теоретичні питання практичних занять, виконання тестових завдань та самостійних робіт.

Підсумковий модульний контроль передбачає виконання контрольних робіт змістового модулю. Оцінка за змістовий модуль дорівнює сумі балів контрольних точок та КРЗМ з урахуванням коефіцієнтів.

Кількість КТ - 6

Коефіцієнт КТ – 0,10

Кількість КРЗМ – 3

Коефіцієнт КРЗМ – 0,133

Кількість ЗМ – 3

Вид підсумкового контролю: диференційний залік

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1.	КТ № 1	усне опитування	Практичне заняття №2
2.	КТ № 2	усне опитування	Практичне заняття № 4
3.	КРЗМ №1	тестування	Практичне заняття № 6
4.	КТ № 3	усне опитування	Практичне заняття № 8
5.	КТ № 4	усне опитування	Практичне заняття № 10
6.	КРЗМ № 2	тестування	Практичне заняття № 12
7.	КТ № 5	усне опитування	Практичне заняття № 13
8.	КТ № 6	усне опитування	Практичне заняття № 15
9.	КРЗМ № 3	тестування	Практичне заняття № 17

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за контрольні точки (60%) та контрольні роботи змістових модулів (40%), набраних упродовж навчального семестру.

Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль № 3			контроль
КТ 1	КТ 2	КРЗМ 1	КТ 3	КТ 4	КРЗМ 2	КТ 5	КТ 6	КРЗМ 3	Диф зал
10	10	13,33	10	10	13,33	10	10	13,33	100

Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів із дисципліни

100 балів – здобувач в повному обсязі опанував програмний матеріал, має глибокі та міцні знання, самостійно використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності, толерантно ставиться до протилежних точок зору, виявляє розбіжності в позиціях, критично оцінює інформацію, здатний, відповідно до вікових особливостей, презентувати власну оцінку лінгвістичних та психологічних явищ, проявляє високу мовну культуру; має навички проектування і здійснення комплексних досліджень, у тому числі міждисциплінарних, на основі цілісного і системного наукового світогляду з використанням знань в області філософії науки; виконує аналіз та оцінку сучасних наукових досягнень в галузі мовознавства та психології.

95 балів – здобувач володіє глибокими і міцними знаннями, вільно висловлює власні судження та їх аргументує, аналізує інформацію, може назвати основні лінгвістичні та психологічні школи та напрями, коректно формулювати наукову проблему та дослідницькі завдання, визначає актуальність та новизну наукової роботи; відбирає необхідну інформацію і фактичний матеріал для підготовки та проведення дослідження відповідно до поставленої мети та визначених завдань; умотивовано обирає та застосовує спеціальні й загальнонаукові методи для проведення наукового дослідження.

90 балів – здобувач володіє набутими знаннями та використовує їх для розв'язання навчальної проблеми, виявляє розуміння мовних та інших психічних процесів, робить аргументовані висновки, характеризує лінгвістичні явища і процеси, встановлює синхронність; володіє здатністю аналізу та порівняння результатів досліджень вітчизняних й іноземних дослідників з обраної тематики; може назвати основні лінгвістичні та психологічні школи та напрями, коректно формулювати наукову проблему та дослідницькі завдання, визначає актуальність та новизну наукової роботи; відбирає необхідну інформацію і фактичний матеріал для підготовки та проведення дослідження відповідно до поставленої мети та визначених завдань; умотивовано обирає та застосовує спеціальні й загальнонаукові методи для проведення наукового дослідження.

85 балів – здобувач у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, виконує аналіз та оцінку сучасних наукових досягнень в галузі мовознавства та психології; порівнює, пояснює, аналізує, узагальнює і критично оцінює мовні та психічні явища та діяльність науковців, самостійно виправляє допущені помилки, сам добирає аргументи на підтвердження власної точки зору, умотивовано обирає та застосовує спеціальні й загальнонаукові методи для проведення наукового дослідження; може назвати більшість мовознавчих робіт.

80 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом, дає загалом правильне визначення лінгвістичних та психологічних шкіл та напрямів, аналізує мовні факти, характеризує причинно-наслідкові зв'язки між ними у

межах теми, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, визначає половину наукових джерел, може назвати п'ять-шість мовознавчих робіт.

75 балів – здобувач в цілому послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал, виявляє розуміння лінгвістичної та психологічної термінології, лінгвістичних, психологічних шкіл та напрямів, може назвати до п'яти робіт з мовознавства, обізнаний з основною і додатковою літературою психологічного спрямування, передбаченою навчальною програмою.

70 балів – здобувач в цілому відтворює матеріал теми, може дати стислу характеристику певного явища, загалом правильно вживає лінгвістичні та психологічні терміни, виявляє знання і розуміння основних закономірностей мовного процесу, визначає три - чотири лінгвістичних джерела, може назвати дві-три мовознавчі роботи, поверхнево обізнаний з основною і додатковою літературою психологічного спрямування, передбаченою навчальною програмою; можливі помилки у виконанні практичних завдань.

65 балів – здобувач може відтворити основний зміст навчальної теми, визначити окремі ознаки понять та процесів, з допомогою викладача аналізує мовні факти та психічні явища, порівнює та робить висновки, виправляє допущені помилки, визначає два-три історичних джерела, може назвати одну-две мовознавчі роботи, достатньо поверхнево обізнаний з основною і додатковою літературою психологічного спрямування, передбаченою навчальною програмою; можливі помилки у виконанні практичних завдань.

60 балів – здобувач має загальне уявлення про методи наукових досліджень, може репродуктивно відтворити частину навчального матеріалу, дати визначення термінів, поданих у тексті підручника або викладачем, назвати основні лінгвістичні школи та напрями, здатен визначити один-два мовознавчі джерела, мовний аналіз відсутній, суттєві помилки у виконанні практичних завдань

59 - 35 балів – здобувач не має загального уявлення про методи наукових досліджень, але вибирає правильний варіант відповіді із запропонованих, не вміє пояснювати мовні факти та діяльність людей, може двома – трьома простими реченнями розповісти про мовне явище, не вміє порівнювати мовні факти та діяльність учених, володіє матеріалом на рівні окремих складових, відповідь складається із окремих частин.

34 - 0 – балів – здобувач не володіє вивченим обсягом навчального матеріалу, здобувач не має загального уявлення про методи наукових досліджень, може назвати одну-две мовознавчі школи.

Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		

90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною(мінімальною 1-2) кількістю помилок	
82–89	Добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками	
75–81			C	вище середнього рівня з кількома помилками	
67–74	Задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків	
60–66			E	виконання задовільняє мінімальним критеріям	
35–59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання	
1–34			F	з обов'язковим повторним курсом	